

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΔΡΙΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

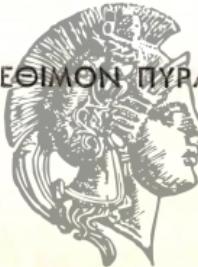

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

*

ΑΘΗΝΑΙ 1968

ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Σεπτέμβριος 1969 / Νοέμβριος 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) *Πλάτη*
 (παλαιότερον ονομα: *Πλάτη*), "Επαρχίας *Εγκαταστάσις*
 Νομοῦ *Πλατίεινα*
2. Ὄνοματεπώνυμον τοῦ ἔξεταζόμενος καὶ συμπληρώσαντος *Αιδάκος*
Πλατίεινα ἐπάγγελμα *Διδάσκαλος*
 Ταχυδρομική διεύθυνσις *Πλάτη* : *Εγκαταστάσις*
 Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἔξεταζόμενον τόπον 6 (6)
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίαι:
 α) ονομα καὶ ἐπώνυμον *Γεώργιος Γιαννέας*

..... *56* γραμματικαὶ γνώσεις *Δεκαογδότος* ..
 .. *Δημοτικοῦ* τόπος καταγωγῆς *Πλάτη* :
Εγκαταστάσις

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΙΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ὀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντα διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
 βοσκὴν ποιμνίων ; *Διασπάλι*

"Υπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
 ματα ; *αὐτοῖς οὐ πέρις εἴτε τεττάγματα* 2001.

- 2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ἴδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
 δῆλ. εἰς τοὺς χωρικούς β) εἰς γαιοκτήμονας ("Ελληνας ἢ ξένους, ὡς
 π.χ. Τούρκους") γ) εἰς Κοινότητας δ) εἰς μονάς κλπ. *Συγκοινωνία*

αὐτοῖς αὐτοῖς εἰς τεττάγματα

- 3) 'Ο πατήρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
 γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάγατόν
 του ; *Ο. Χ. Εγκαταστάσις Σειράνης Δαμβάκης*

Την περιουσίαν του μετανέννιψεν την περιουσίαν του

β'. 1) Οι κάτοικοι άσχολούνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; .
μυνιογράφοι μαζι... ἀναμένουσι.....

2) Οι τεχνίται (δηλ. οι βιοτέχναι) άσχολούνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; *Nisi*

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποιοὶ εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὅρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ δόλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ;

Εἰς ὅρους ! Ευεργέτων 25%.
Εισι... θῆς... προσχώματάς... τού. καρ. επού.

2) Πᾶσι ἐκαλούντο οὗτοι ; (κολλήγοι, σέμπτροι, μισακάτορες, σημισακτόροι κλπ.) *Τοιαῦτο ἡ κοινωνική των θέσις ; ...*
ποτε μηδέποτε

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ ~~εἰς χρήματα~~) *75%*

4) Έχρησιμοποιοῦντο καὶ ἔργαται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸ τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποὺ προτίχροντο οὗτοι· ἡσαν ἀνδρες μόνον ἢ καὶ γυναικες ; ποιῶν ἀμοιβήν ἐλάμβανον· τίμερομίσθιον εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ;

Στοιχειώδεις μαζι... άριστοι φρέσκοι... έχρησιμοι... ονταριούς ανδρες μόνον με μοισιγγίδες επειδεσματικούς

5) Έχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ύπηρέται) ἢ δοῦλαι ; 'Εάν ναι, ἀπὸ ποίους τόπους προτίχροντο ;

OXI

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν
ἔργασίց ; *εισηγήσανταν εἰς τινα κατερίνην*
οι... αἵρετες γιατί τοι... Θρησκευόμενοι.

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἔργαται *Nisi* .. ἢ ὡς τεχνίται κτίσται, γύψτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζῆδες), πραματευτάδες (ἐμποροί) κλπ. ;

Οξειδεράται... έποστριμάς

- δ'. 1) Πώς έλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: μὲν ζωϊκὴν κόπρον
 (βιῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (μὲν καῦσιν: α) τῆς καλα-
 μᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ μὲν κάλυψιν (παρά-
 χωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὄργάματος;

*Ζεύς... θεοὶ μέν τινες γένος...
 αἰγοπροβάτων ταχεῖσσιν αἴσιοις ταντοῖς τέλοις.*

- 2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον
 σας; *Περίων τοῦ 1950.*

- ε'. Απὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργι-
 καὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; *Τοῦ 81. διηρεύν. Άροτρον
 ταχεῖσσιν τοῦ 1990. Περίων. Τρακτέρ. τοῦ 1950.*

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μανόφτερο, δίφτερο κλπ.).
 Εἰς ποια κτήματα ἔχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

*Ποίος κατεσκεύασε τὸ ἄροτρον τοῦτο η αστο ποὺ εγίνετο ή προη-
 θεια αὐτοῦ, Κατεσκεύασε τοῦ 1961. τοῦ μονόφτερο αὐτοῦ
 οργήσεις τοῦ 81.4.7.200. Μηδὲ μη κατερίνη γη.
 Περίων.*

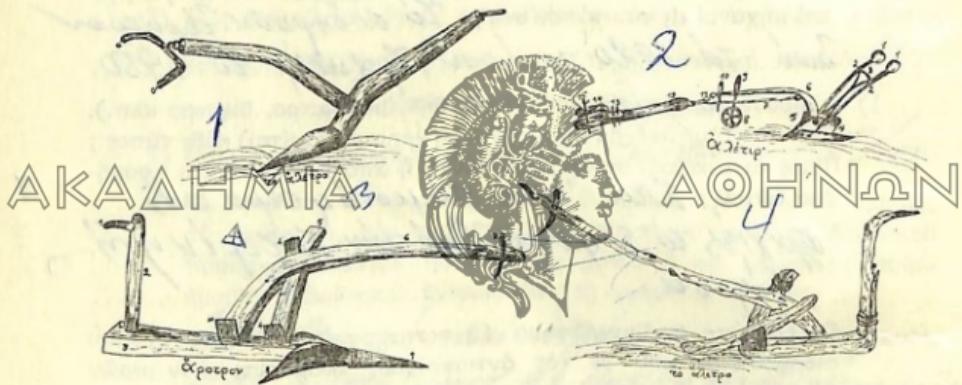
Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου
 σιδηροῦ ἄροτρου μὲν τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν
 αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1.....	4.....	7.....	10.....
2.....	5.....	8.....	
3.....	6.....	9.....	

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) *1930*
 3) Μηχανὴ θερισμοῦ *1960*

- 4) Μηχανή δεσμάτων τῶν σταχύων (δεματιῶν) 1950
- 5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ
- στ'. 1) Τὸ ἔυλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ἔυλινον ἄροτρον *Οὐ... Ἐκαριαν... εἰ γένερροι... Ινωριγουν... πατε... αγγερει... να' μαραν... ἄροτρον... ἀλαζόν... σωφρονιν... εἴτοι μι.ε.*
Γραμμέρ.
- 2) Ποία ἡτο ἡ μορφὴ τοῦ παλαιοῦ ἔυλινου ἄροτρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι στήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ἔυλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἔξαρτημάτων αὐτοῦ.
1. *ωτ.τε.. κτε?* 6. *χρ.. 3* 11.
2. 7. 12.
3. 8. 13.
4. 9. 14.
5. 10. 15.

(1) Εάν εἶναι δυνατὸν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐὰν ύπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρίθμησιν).

- 4) Τὸ ὑνὶ τοῦ ξυλίνου ἄροτρου ἥτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἄροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὑνὶ (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἑκάστου.

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἄροτρου;

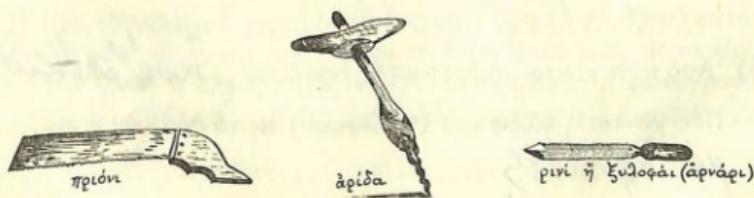
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΛΟΓΗΝΩΝ

- 6) Ήτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξυλου, ἢ σιδήρου;

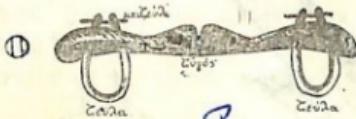
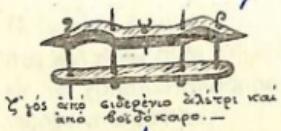

- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἄροτρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάϊ κλπ.)

...?Εχρησιμοποιούνται τα τελεία για τα...
...πλανύονται...

- 8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὅργωμα) ποῖα ζῷα ἔχησιμο-
ποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες ἢ ἄλλο ζῶν, δηλ.
ἴππος, ἡμίονος, ὄνος. *διὰ τὸν ζευγάρισμα τὸν δέες διὰ τὸν*
βιδύρῳ ἴθεσοι εὖτε τηγίονται
β) Ἐχησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὅργωμα δύο
ζῷα ἢ ἐν; .. ποι· ζεύ. ποι· δέε.
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῷα ἢ το (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός;
..... *ἡ το ζευγάρισμας διὰ τα δύο*

1

Σχεδιάσατε τὴν μορφὴν τοῦ παλαιοτέρου καὶ τοῦ σημερινοῦ
ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ δονομάσατε τὰ διάφορα
μέρη καὶ ἔξαρτήματα αὐτοῦ. (τοιχ. λοιριά, λοῦρα, ζεῦλες, πιζεύ-
λια κλπ.). *εἰς τὴν ομονοίαν τοῦ ζυγοῦ*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 10) Σχεδιάσατε ιδιαιτέρως τὴν μορφὴν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν
τόπον σας.

- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ἔλους ἢ σχοινίου,
ὅποιος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ: λοῦρα, κουλλούρι),
προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὅργωμα; (Σχεδιάσατε
αὐτόν).

κρίκος

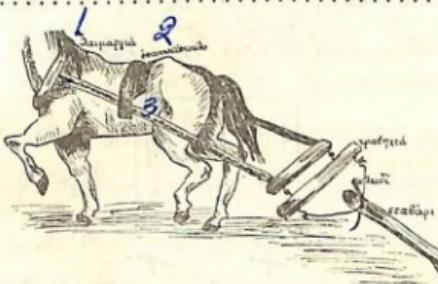
- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὅργωμα δι' ἑνὸς ζώου; *περὶ τοῦ ζεύγου*

Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις του (τὸ ζέγιμον) εἰς τὸ ἄροτρον;

μὲν οὐ νοίδει

Περιγράψατε καὶ σχεδιάσσατε (ἢ φωτογραφήσατε) τὴν σκευήν,
τὴν ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον, διὰ νὰ προσδεθῇ
εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον.

Αἴγανος

ζ'. Ἀροτρίασις (ὅργωμα) καὶ σπορύ.

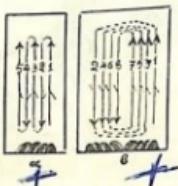
α) Ποῖος ὥργων παλαιότερον (ἢ σήμερον); 1) ἄνδρας (ὁ ιδιοκτήτης
τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος), 2) γυναῖκα, 3) ψητηρέτης. Σημειώσατε ποία
η συνήθεια εἰς τὸν ἄροτρόν σας.

ΑΚΑΡΗΜΑ ΝΑΟΥ ΑΝΩΝ
Μ. Καράτζης

- β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ
τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε,
εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν).
- μοι... Εξειλόντας... οὐ... Τι... τει... θέλει... Καν... μετα
Εζηρός... Ενύπειο... φέρετο... Χρέορι...
- 2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον?
- μετέβολι... Τιχώ... ποιει... οὐρανό...; Αντι... Σφραγίς... Αντρίσια
παν... Σον!... Τηρε... παν... Ζει... Θερέφρο...
- 3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργός τὰ ζευγμένα ζῷα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ
ὅργωμα μὲ σχοινί, τοῦ ὅποιου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῆ εἰς τὰ κέρατα
τῶν ζῴων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδίασμα ἢ φωτογραφία).
- μ. Ε. Καράτη... Ηρά... Ελένη... εἰρηνα... ειρηνα...

- 4) Σχεδιάσατε πώς έγίνετο παλαιότερον (έπισης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ' εύθειαν γραμμήν, ώς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

*μεταξύ των φύλλων ανοιγόντων αυλακών
εγίνεται τὸ ὄργωμα εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);
... πρότοι αὐλακών γράψατε τὸ σχεδιάγραμμα*

Σημειώσατε μὲ τὸ σημείον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὄργωμάτων τούτων (α, β) είναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὄργωματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

5) Η σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ στροῦ ἔγινετο (ἢ γίνεται σκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές ἢ σποριές, ντάμιες, σιστίες, μεσδραχες κ.λ.π.); ... *Αλλαγή σπορέων*

Πώς ἔχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά); μὲ αὐλακιάν;
Μ.χι.

6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μὲ σκαπτάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἀροτρον; ... *τριχία περιστρεφόμενη στον αροτρόν*

7) Ποῖοι τρόποι ἡ εἶδη ὄργωματος (ἀροτριάσεως) ἥσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μὲ τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιά κλπ. *τριχία περιστρεφόμενη στον αροτρόν*

*λωρίς έγγρια στενή περιστρεφόμενη στον αροτρόν
επί τον αροτρόν μετά την περιστρεφόμενη στον αροτρόν*

Εις ποια δργώματα (σποράς) γίνεται χρήσις τῶν τρόπων τούτων
ἢ ἄλλων.

γ) Ἀροτριάσεις (δργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς:

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα δργώματα ἐγίνοντο (ἢ
γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικήν περίοδον. Πῶς λέ-
γονται (όνοματολογία) τὰ δργώματα αὐτά π.χ. καλλουργιά,
διβόλισμα, γύρισμα κλπ.

Δ.ναζ. πο. β.α. αίν. Αγρούσιο. μελ. το. χρόνο
π.θ. Σφραγίδων. τε. πανεγείσιο. γρ. φρ. φρ.
το. ε. ε. Εια' βαρύα. μελ. το. β.α.
επαρχ.

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Απαντήσατε διμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ασπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρα-
νάπτασιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν οιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν....

ε.β.ο. αγρ.νενα. πο.ο. το. καρ.γ. γερ.ο..

- 4) Πόσα δργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κρι-
θῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ
ποίαν ἐποχήν;

ε.γ.1.γ. / ζ.ε.γ.1.γ. καλ.σιλ.φ.φ.ν.μ.η.γ.ο.

- 5) Ποια ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σποράν.
π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμ-
βανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ; Το. διε.διι.

μελ. γ. γ. αγ.σ.ε.ν.γ. φ.β.ν.δ. γ.κ.γ.ο. ε.π.ρ.ο.ε.ν.ν.
το. δ.ω.ρ.ο.

- β) Μὲ ποια γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρί-
ζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ
τὴν ἀροτρίασιν (ὅργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα τὴ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἐλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῆ ἐις τὸ ἐν ἄκρῳ τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; *Μὲ... οὐτού*

Ζεύσαρα ποὺ ὥγαν... εγήγερται.
(Εποιείτο)

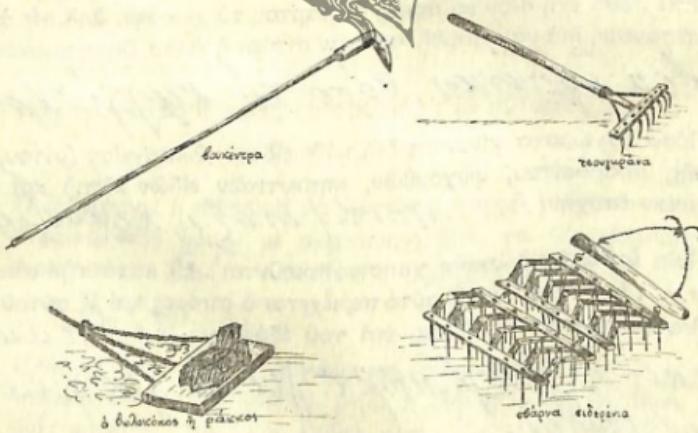
2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἴσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); *Μὲ... μὲ... μέρας*

μερτεῖτο... μὲ... ποντικάρι.

3) Ἡ σκαρή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὄργωθῆ (μὲ σκαλίδα, τσαπτὶ κ.ἄ.); Νὰ γίνη εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἑρωτημάτων τεριγραφὴ ἑκάστου ἐν χρήσει ἔργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

~~ΑΚΑΔΗΜΙΑ~~

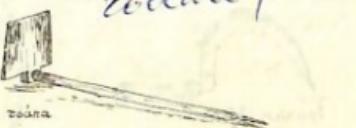
Εργαλεία χ. πύρα
ΑΘΗΝΑ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κτήπου· π.χ. ὁ κασμάρ, ἢ τσάπτακά. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

έκάστου καὶ παραθέσατε ἵχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

τελείωση της διαδικασίας

- 6) Ποια πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποὺ ἔκτελοῦν

τελείωση της διαδικασίας

- 7) Ποια χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἢ σπορὰ καὶ τὴν καλλιέργειαν ἔκάστου

εἶδους

ΑΚΑΔΗΜΙΑ *ΑΘΗΝΩΝ*

- 8) Ποια χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζῴων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.

τροφή της γέρας... γειτονικού περιβάλλοντος...

- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σῆμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές, (βραγγιές) καὶ ἄλλως.

μ.ε. γεωμήλες, γεωμήλες... βραγγιές...

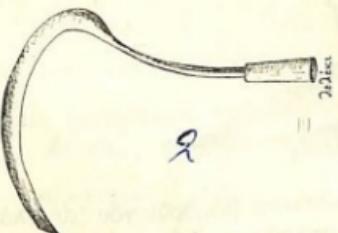
B. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

a. Ἐργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποιὸν ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ δνομα καὶ ἵχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ.)

π.χ. μὲ τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)

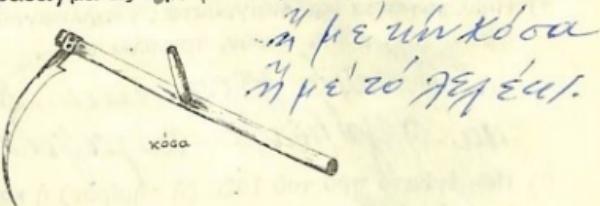
μέ... το... τερεμ... εσ... ού... δρ... ?
2

'Εὰν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ
ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε' ἐπίσης νὰ
σχεδιάσετε τὰ ἔργα αλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΔΙΑΤΗΛΗΝΩΝ.

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποια ἄλλα ἔργα λεία (π.χ. κόσσες) ἔθερίζοντο
(ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν
ζώων' (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα).

- 3) 'Η λεπτής (δηλ. ἢ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἔργα-
λείου ἦτο ὁμαλή ἢ ὁδοντωτή; (Σχεδιάσσατε αὐτήν).

... Η.61.0... μαρ... αρ... τερέα... μαρ...
... ορε... μαρ... ,

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἢ χειρολαβή του' (σχεδιάσσατε ἢ φωτο-
γραφήσατε αὐτήν). 'Ο σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικὰ ἔργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.)

6) Ὅτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δῆλο. δι' ἑκριζώσεως καὶ ὅχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ δσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζῷων (τῆς ρόβης κλπ.)

.....
.....
.....

β.' Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὑψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτέρὸν μέσον ὁ σῖτος, ἢ κριθή, ἢ βρώμη, ἢ σίκαλις κλπ.

.....
.....
.....

2) Οἱ στάχυες ποὺ ἔμεναν (ἢ μένουν) εἰς τὸ χωράφι μαζὶ μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται).

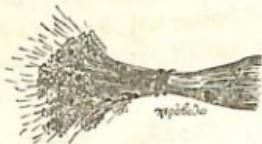
3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα τρόσωπα (γυναῖκες ἢ παῖδιά), τὰ δποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραξίες, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἕδοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα;

.....
.....
.....
.....

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ δμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά; "Οπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εύρισκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς),

.....
.....
.....

5) Πῶς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζὶ δράγματα; Πολλαχοῦ καλοῦνται ἀγκαλιές. *γ.ερ.σ.ε.ρ.α.*

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποῖοι θερίζουν: ἄνδρες καὶ γυναῖκες; 'Υπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) θερισταί, οἱ ὅποιοι ἥρχοντο ως ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν σκοπὸν ἀπὸ ἄλλον τόπον καὶ προῖον;

? *Ε.ερ.ι.τ.εν...α.ε.ε.ν.ο.ρ.ε.ε.ς...μα.λ.ε.*
γ.ν.ν.κ.τ.η.ς...μ.ε.λ.α.μ.α...τ.α..δ.ε.ρ.ι.σ.τ.α.ν.α.

2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοί με τὴμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ' ἀποκοπήν (ξεκοπῆς). Ποια ἦτο ἡ εμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος; Τὸ δὲ μερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ φαγητοῦ; (Παραθεσατε μὲ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν). *η.μ.ε.λ.ε.ν.τ.ο.*

η.μ.ε.λ.ε.ν.τ.ο...η.μ.ε.λ.ε.ν.τ.ο...η.μ.ε.λ.ε.ν.τ.ο...η.μ.ε.λ.ε.ν.τ.ο...
η.μ.ε.λ.ε.ν.τ.ο...η.μ.ε.λ.ε.ν.τ.ο...η.μ.ε.λ.ε.ν.τ.ο...η.μ.ε.λ.ε.ν.τ.ο...
η.μ.ε.λ.ε.ν.τ.ο...η.μ.ε.λ.ε.ν.τ.ο...η.μ.ε.λ.ε.ν.τ.ο...η.μ.ε.λ.ε.ν.τ.ο...

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύλαξιν, ίδια τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμὸν; 'Ἐπίστης κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἔργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλλοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὸς μὴ αἰσθάνωνται κόπωσιν (δηλ. νὸς μὴ πονῇ ἢ μέση των); *ν.ε.ρ.ε.ρ.ε.ν...*

τ.η.ν...μ.α.γ.α.μ.ε.ρ.ι.θ...α.μ.α...ε.γ.α.ρ.α.ν...
τ.η.ν.η.ρ.ι.α...

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχὴ ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

Ἐπειδὲ καὶ προχέσυ λέγεται πάλιν
διηδύτης τινος λεγερχ.

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά.

Τρεχτή... γραμμούσια
αγα... φεριαστέρα... εξαγωγα... απελεύθ.

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἔνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυς ποὺ μένουν ἀθέριστοι ; (Εἰς τινας τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸν σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυς πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθιαν, τὴν ὅποιαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου γίνεται σχετικὸν ἢ ἄλλο τι σύμμονον. Τι... ποιον... τοιούτοις... αποκοπέντας.
τὸ... σταυρό... τὸ... καρπον... μέ... διζεφ... αἰτία...
Οικισμού... πλέκεται... τοις... καρπούσιον... αἰτία.

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἥτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἐπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

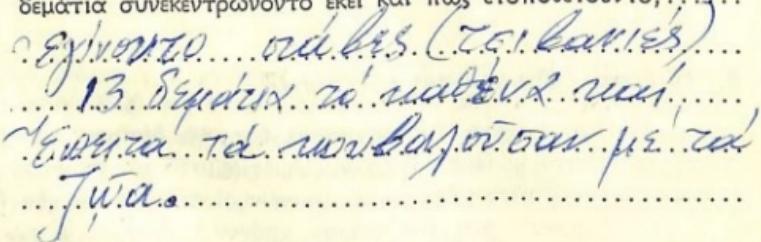
Ξηρά... ψεύσας... ζεύγων... αρχαίας... περιστασμάτων...

2) Πῶς ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχυς καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ώς χερίες, ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδενοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κατέσκευασμένα περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἑργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων, ἢ φωτογραφιῶν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΟΗΝΩΝ

3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ίδιαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ώρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἄγρου ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο;

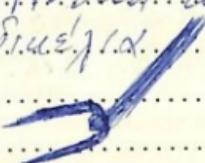
ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

1) Ἀπὸ πότε ἥρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς. *Μήδεια*
..... περιγράψατε της φύτευσης
..... του Μαχιό μήνα.

- 2) Πῶς έγίνετο (ή γίνεται) η ἔξαγωγή (βγάλσιμο) τῶν γεωμήλων ἀπό τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ή μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ή φωτογραφίαν.

μὲ την σκαπάνην

στ.' Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΛΑΟΗΝΩΝ

- 1) Εσυνηθίζετο παλαιότερον η διατροφή τῶν Δώδων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον). Εφενναί, περιγράψατε πῶς έγίνετο η καλλιέργειά του, ἐπειτα ή κοπή, ή ζήρανσις καὶ η φύλαξις αὐτοῦ.

Οργανισμοί σανοί με την θεραπεία της ζήρανσης

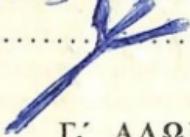
- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σαγός καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον, (δρέπανον, κόσσον κ.ἄ.).

Μαχιό μηνα με μόλυβδον

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ή φωτογραφίας).

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἔχρησιμο ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν δινοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) Εκόπεροναλ Σμαρτίνοβ
εις γῆς ζύγες.

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α.) 1) Μεταφορά τῶν δεμάτιῶν πρὸς ἀλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἕπι τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἄλωνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. Συρφας
μετερ... τὸν... γαριβα... θαν... ειναις...
σύχε... μαζε... οικο... τοι... εγιεν...
- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χῶρος οπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλωνισμὸν δεμάτια. Εἰς τινες τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά,
θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωφόν; Υπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως
στόμο. σημαντήρι... με! σπαργανο... παρεδε
τα. μερα... δι. ν. ν. τοι... λεξησια...
- 3) Ύπηρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπὸν σας ἄλωνι διὰ τὸν ἀλωνισμὸν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγίνετο παλαιότερον ὁ χωρισμὸς τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χῶρον, δηλ. ὅχι εἰς τὸ ἄλωνι; Να... βασιλευε...
ανεκαθεν... αγανακτικ... τριπλα... παραχωριστηκο
τριπλακαν... αγανακτικ... χωριστικ. οχι...
τριπλακα...
- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἄλωνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίον θέσιν; Σταθμο... τοῦ... Καρπο...
εις... τον... γαρι... λαο... (Πληρωματικ)

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ; ἐάν τοῦτο ἀνήκῃ εἰς πολλάς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του, δηλ. μὲ ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Οἱ... θεριαφ. τερεβ. μελισσοκομ. εἰχοι
οἱ... ναυαρχοι. τὸ οὐράνιον εἴδην.

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλωνισμα καὶ πότε λήγει ;
Στι. ΗΙ.δε. μέχρι τού 15 Φεβρουαρίου.

- 7) Εἴδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των) π.χ. χωματάλωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος) πετράλωνο (μὲ δάπεδον ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἑκάστου καὶ παραθέσατε σχέδιασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) *ιστορίαν μειανούσαν*

καὶ ταῦτα γεγονότα τούτα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΩΡΗΝΩΝ

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἑκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἀλωνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνου : καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὃπου ὑπάρχει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν καὶ ὀχύρων) .

τέλος. λευκον. ταῦτα γεγονότα
καὶ έσομεν τούτο με. συνοικεῖσθαι
ταῦτα μεσογονιάρι.

- 9) Ἡ ὁντική προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξις τοῦ ἀλωνισμοῦ γίνεται δώρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

θεριαφ. αριστ. θεριζε. τούτο
στι. ΗΙ.δε.

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὃπου ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιήσεως ζῷων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

a) Ἀλώνισμα πρὸς ὄχυροποιήσιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομενῶν ζῷων (βοῶν, ἵππων κλπ.). Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλώνιοῦ ξυπνίου στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στηγερός στρούλουρας, δουκανή, βρυκάνη κ.ἄ.), ἀπὸ τοῦ ὅποιού ἔξαρτῶνται σχοινία, ὡς εἰς τὸ συντερω σχεδιασγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἔτερον ἀκρον τῶν τὰ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἔρχωνται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.

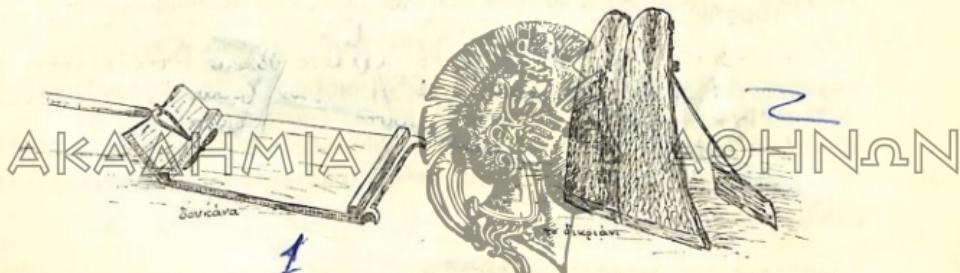
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΟΝΙΩΝ

Τί γέγονε τὰ λεδικά θρανοὶ δουκαναὶ,
Ποτὲ έναν ξυνδρωθεὶς παθαίσεις εἴτε το
ογκόιος τῆς έναρτι εργάσεις.

b) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ἀλωνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνόστυλον μὲ τὰ ζῷα; (Εἰς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειές, οἱ ὅποιαι περιβάλλουν τὸν λαιμὸν τῶν ζῷων. Εἰς ἄλλους τόπους εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῷα περιφέρονται συνδεδεμένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὅποιον σχηματίζει θηλειές περὶ τὸν λαιμὸν ἐκάστου ζῷου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται ἀκόμη) ἀλωνισμὸς κατὰ τὸν ἔνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες και σχετικάς φωτογραφίας η ίχνογραφήματα). *Εγκύρως
από... από... βέβαια... θεράπευτα...
της... από...*

- γ) Πού άντι του ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανις εἰς ἐν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὡπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἔλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἔξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἔζευγμένων ζῷων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾶτε εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχάνημα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνα, δικριάνη, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρήσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἡλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακὰ μὲ ἀλωνιστικὸν μηχάνημα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἥλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζῷων ζευγνυούμενων καὶ περιφερούμενων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων;

*Διχρηματικοί για τη δουκάνη,
... ή τούτη θεράπευτα; Τις είναι;*

- δ) Άπο ποίαν ὡραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ νὰ ἐπαναληφθῇ τὴν ἐπομένην. ; *μέσαν τα
χαράκισσα... μέχρι τοῦ μεσαρτιέρι φέγγου...
από ταύτα μέσαν μαζί μεταξύ των φυλών
ζευκά... Περί... μέρων στην επεργάτην...
Ηλιούς... Εγκράτη... Σε... ταυτοποιεῖ...
των αεραθυνῶν μαζί των Ζεύσων...*

- 12) Ποια ἄλλα ἀλωνιστικά ἔργα αλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἴς τινας τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ δόποιον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὁδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

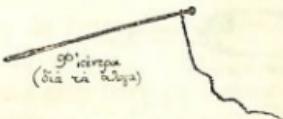
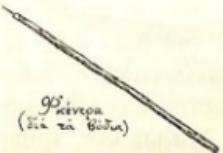

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν δόποιον διαγράφουν τὰ ζῷα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχάνημα τοὺς ἀκόπους στάχυς; *Nai*

- 14) Ὡτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῴων; ('Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι ἀλλαχοῦ φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευή της; (Σχεδιάσσατε τὴν ράβδον αὐτῆν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα),

*Nai... Εγεργάτης μεντριά μηχανής
Εντός μετρού*

- 15) Πῶς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ὄλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἡλωνίζοντο καθ' ἡμέραν *στρώσεις*
ἀλωνίζει (σταχύων)

- 16) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ νὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπόν; (ἐν Κρήτῃ: μάλαμα)
ταχυ! (σταχύεις)

- 17) Ποῖοι ἀλωνίζουν: ὁ ἴδιος ὁ γεωργός μὲν ίδικά του ζῷα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνισταί (ἐν Αίτωλίᾳ: βαλμάδες, δηλ. πασπάνηδες, καλιώμενοι ἀλωνισταίς καὶ ἀγωγιστές), οἱ ὅποιοι εἶχον βόδια ἢ ἄλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμὸν
ΑΚΑΔΗΜΙΑ **ΑΘΗΝΩΝ**
Ἐ μαλένα... ἀλωνίζει τα διατάξεις

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μὲ ζῷα καὶ μὲ ἀλωνιστικὸν ἔργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυες· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μὲ χοινδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

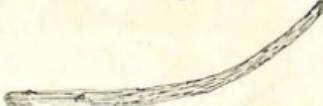
*(Εισαγαγόντο μέσα οι βούτες
 (στιγμής))*

- 19) 'Ο κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποιον τὸ σχῆμά του;

*(Ἐργάζοντας
 60 μέτρας)*

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ὄλωνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρῆσμα τοῦ κοπάνου
(π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.)

Καρπάσιον σταχύων για την αὐλήν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

‘Υπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; ’Ανελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ’ ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν;

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ’ εύθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δῆλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων; (Περιγράψατε λεπτό-
μερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυς,
παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) *π.ερι.*

μισθ... θέρας... γειανη... ελλανικόν παρόδο.
Σεριαλέρεντο... μάνικ... γιαλλικόν παρόδο.

22) Κατὰ τὸ ἄλωνισμα διὰ τῶν ζῷων, ὡς ἐπίστης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου,
ἐτραγουδοῦντο τραγούδια; Ἐάν ναί, ποϊα;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μῆπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα, ἢ φράσεις διὰ τὸν
συντονισμὸν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἔργασίας; *π.εριγραφ.α.*

γραμμούσια... πότισ... αγριανικήρια... ρέ
πο... βραχιγράφ.

23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας.

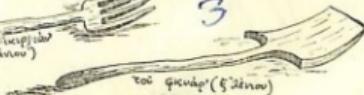
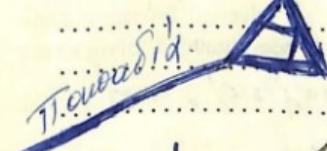
Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπου, συνεταιρισμὸς κλπ.). (Περιγρά-
μοτε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) *1955*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ *αγριανικόν* *ζευς* *ΑΘΗΝΩΝ*

β'. Λίχνισμα

1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν
Αἴτωλίᾳ: λειώμα, ἐν Κρήτῃ: μάλαμα). Μὲ ποιὸν ἔργαλειον σωρεύεται
τὸ λειώμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην:
θρινάκι, εἰς Αἴτωλίαν καὶ Πελοπόννησον: δικριάνη, ἀλλαχοῦ: δικιργιάνη)
καὶ ποιὸν τὸ σχῆμα αὐτοῦ... *2 παιτελέρο μετέπειτα*

...2 παι... 3 παι... μετέπειτα

Ο σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπόν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο? *Ε. Ε. Ε. Β. Β. Ε.*

Σκοπός... σκοπός... ποῖον... Καρφός...
τοῦτο... ποῖον...

- 2) Μὲ ποῖον ἑργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα; (Πῶς λέγεται τοῦτο: φτυάρι, θρινάκι; Ιχνογραφήσατε τοῦτο.)

Εργαλεῖο... Καρφός τοῦτο... φτυάρι... θρινάκι...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει) ἄνδρας, γυναικαίς εἰδικὸς λιχνιστής ἐπ' ἀμοιβῇ;

Εργάτης...

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν στοχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ (εἴς τινας τόπους καλοῦνται: κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κοντύλους ἢ τὰ κόμπια; Ποῦ συνηθίζεται υὰ γίνεται δεύτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ;

Εργάτης... ευτελεῖς (εργάτης)... ποῦ...
Εργάτης... ευτελεῖς... ποῦ...

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ώς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα; Ποῦ ἀπαντᾶται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο; πῶς λέγεται; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαθούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συνηθίζεται τοῦτο . . .

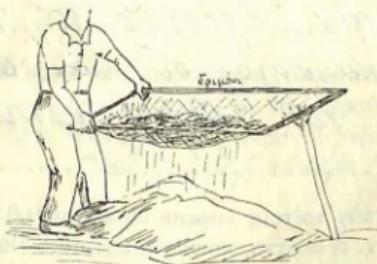
- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα, πῶς γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; . . .

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομικρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου; ή διὰ ὄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

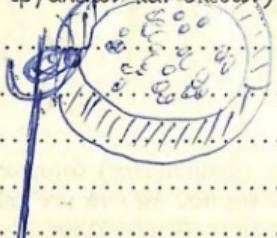

ΑΘΗΝΩΝ

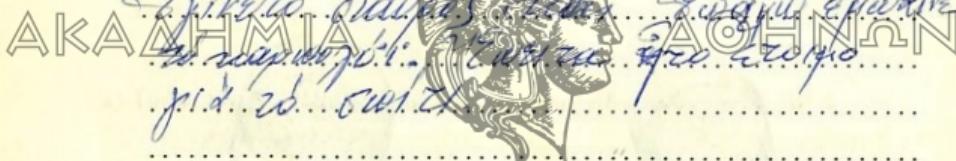

νων μὲ δόπτας διαφόρων μεγεθῶν π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον κατὰ τόπους: βιολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

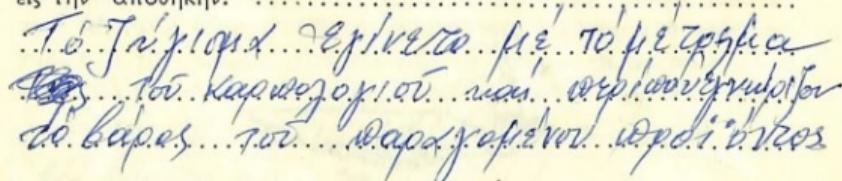
(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ὄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ύλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

- 7) "Οταν ἔτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποιὸν ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπιτικολουθεῖ δε καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ .

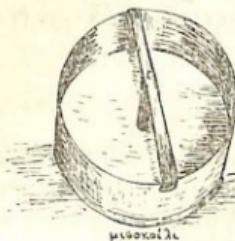
- 8) "Αλλα ἔθιμα πρότοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σῖτος, κριθὴ κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

- γ'.1) Ποῖαι ὅφειλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἄλωνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. "Ηρχετο ὁ δεκατιστής εἰς τὸ ἄλωνι; Μὲ ποιὸν μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητά του είς όκαδας, είς κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ίχνο-
γράφημα αύτοῦ βλ. κατωτέρω σχετικάς εἰκόνας).

τζαν... τό μεν φέγγι... το γαράφι
τό γέροντας

2

2) Ποῖα ἄλλα βάρτη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἴς τὸ ἀλώνι;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλωνιάτικο κύπιτον.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΙΓΑΙΟΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μετρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ίχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν)

τζαν... τό μεν φέγγι... το γαράφι

3) Ποῦ ἀπεθηκένετο κατόπιν ἢ παραγωγὴ (ό καρπός) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ·
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἔκαστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας)

οὐδὲ... αμεριφέρια

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκένετο. Εἰς ἀποθήκην (άχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἀλώνι. Πῶς ἐγίνετο ἢ ἀποθή-

κευσις εις τὴν ὑπαιθρον ;

τ. Ε. π. μ. σαγίβες

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογή τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυς ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ;

τ. Ε. π. μ. σαγίβες τ. Ε. π. μ. σαγίβες

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογή τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατασκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων, τὸ δποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ ;

τ. Ε. π. μ. σαγίβες τ. Ε. π. μ. σαγίβες

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ σύτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται πρὸ τοῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πεσσοῦ χρόνον ;

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν τόπον σας ἄναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστουγέννων, ἐσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρτίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰουδα), ἐσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

τ. Ε. π. μ. σαγίβες τ. Ε. π. μ. σαγίβες

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποίαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

τ. Ε. π. μ. σαγίβες τ. Ε. π. μ. σαγίβες
καὶ τὸ παραγόντα μέρος

2) Πώς λέγεται ή φωτιές αύτή; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

φανός

β'. 1) Ποιοι ἀνάπτουν τὴν πυράν παιδιά, ήλικιωμένοι, ποιος ἄλλος ; . . .

Ταῖς ζεύγεσιν εργάζεται οι νεότεροι μαζί^{την}
ελαφιναριών οἵτινες εγώ.

2) Ποιος η ποιοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.

Τὰ κλέπτουν; "Αν ναι, ὅποιον μέρος; . . . Οι νεότεροι

ταῦτα έμπειται οὐδὲ ταῦτα επιτίθεται.

3) Πώς γίνεται η συγκέντρωσίς των. (Περιγράψτε λεπτομερῶς)

Εργάζονται μαρτίνες μαζί μελισσοί τοιούτοις
μοισιδαίς μελισσούς. Ταΐδας δέ μελισσούς
τοιούτων μαζί μελισσούς. Έτοις έτοις μελισσούς
τοιούτων μαζί μελισσούς.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΚΑΙ ΡΩΜΑΙΑ ΔΟΗΝΩΝ

γ'. Ποιαί οἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, θρόκια, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.

Καταγράψατε τὰ σχετικά κείμενα. Τραφούσιαν χρόνον
μαζί αρματαριάς ενθάνεται σένεις τοιούτων
φωτιάς. Ταῦτα θεριστέρας πραγματεύεται
μάζαν επιθετικά.

2) Πηδήματα, χοροί γύρω ὅποι τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

Εργάζονται μαρτίνες ταῦτα γεννιτικά.
Οἶστος δὲ γέροι, νέοι μαζί νέτες, εὔφορες
γύρω τοιούτων γεννιτικά μαζί οὐδὲ τεραστία
εργάζονται γέροι οὐγρυπερεύτεροι.

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυράς αύτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουσοδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιᾶς κλπ.)

.....
.....
.....
.....

✓

- 4) Καίονται (ἢ ἔκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα (περιγράψατε λεπτομερῶς)

.....
.....
.....

✓

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

Αναβολαν μή διατίθεται μαζί μηδέτε.

Χειρονοίκη μηδενικότερη να μεράρη.

Επικαθιόντα διατίθεται μαζί μηδέτε.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΩΡΗΝΟΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ